



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et  
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.  
Canonum Ordinarii Professoris**

**Laymann, Paul**

**Dilingæ, 1666**

Capitvlvm XXVI. Dilectus.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

cessorie propter excommunicationem eidem iniunctam: nam excommunicato fructus beneficii merito subtrahuntur, c. pastoralis 53. in fine, de appellat. Neutrum dici potest: Non 1. Quia, ut constat ex c. vlt. in fine, ut litem non contestata & c. Iudex ab initio duplicem penam contumaci infligere non debet, videl. excommunicationem, missionemque in bonorum possessionem; cuius veluti vicem hic tenet bonorum sequestratio Non 2. Quia deposita contumacia, & exhibita satisfactione congrua, ita ut absolutionem reus mereatur, fructus ei restitui debent, cit. c. vlt. §. in aliis. Resp. Ioan. Andr. hic, Imola n. 17. Abb. n. 5. Ostendi hoc argumento, Iudices non recte processisse: Sed non ideo Paneratus literas radere & falsare debebat: appellare autem poterat, seu querelam ad Papam deferre.

DUBITATUR secundò: Cum Paneratus falsi crimen coram Iudicibus confessus fuerit, cur Papa nihilominus aliis Iudicibus mandet, ut super ea recognoscant, & si ita esse intellexerint, homini silentium imponant. Varia respondent Interpretes hic: Id magis placet, quòd confessio Panerati non fuerit iudicialis; cum enim tres delegati fuerant, vno eorum absente, reliqui duo cognoscere non poterant, c. causam 16. & c. penult. de offic. delegati. Quòd autem confessio extraiudicialis in criminibus non præiudicat, legi potest apud Felin. hic n. 2.

## CAPITVLVM XXVI.

## Dilectus.

## PARAPHRASIS.

Abbas Monasterij S. Stephani à Papa Visitator constitutus fuit ciuitatis ac diocesis Bononiensis; in in visitatione Bartholomæum & Antonium Presbyteros propter gratia & manifesta delicta à beneficiis amouit & excommunicauit. Illi autem à Sede Apostolica, quasi spoliati fuissent, literas impetrarunt de restitutione ipsis facienda, non insertà causà amotionis, nec

facta mentione excommunicationis suæ. Quare Innocent. III. scribit Episcopo Imoleni, si ita se rem habere cognouerit, ut literas subreptitias esse, & viribus careere decernat.

## SUMMARIUM.

1. Visitator constitutus cum potestate iudicandi, corrigendi; potest pro gravitate criminum Clericos beneficiarios beneficiis priuare & deponere.
2. Contra iudicem iniuste spoliante non potest impetrari restitutio in forma communi.
3. Nisi extraiudicialiter spoliasset, aut notorie etiam in iudicio iniuste.
4. Rescriptum iustitia præter alias causas obreptitium sit per taciturnitatem veri, si impetrans mentionem non facit excommunicationis; vel si à iudice possessione sua priuatus causam suam priuationis non exprimit.

NOTANDVM I. Visitator constitutus à Papa (vel etiam Episcopo, sicuti Abb. hic docet n. 5.) cum potestate iudicandi, corrigendi, potest etiam clericos seu beneficiarios beneficiis priuare, ac deponere, si talem penam commissà crimina mereantur. Dixi autem, si constitutus sit cum potestate iudicandi, &c. Secus enim sentiendum de visitatoribus, de quibus mentio est in c. penult. & vlt. de statu Monachorum: Ii enim constituti fuerunt ad ordinandum & reformandum Religiosos, non ad iudicandum & puniendum, prout ibi legi potest, & annotauit Anton. hic n. 8. Imola n. 6. Abb. cit. n. 5. Etenim visitatores illi deputati fuerunt à Capitulo generali Religiosorum, quod cum potestatem non habuerit priuandi Prælatos, multò minùs talem potestatem dare poterat; sed Superiori vid. Papæ, aut Episcopo denunciare debebat. Dixi de hac re in censura Astrinextincti p. 2. cens. 42. 43.

NOTANDVM II. Contra iudicem iniuste priuantem siue spoliante, non potest impetrari restitutio in forma communi, sicuti si priuatus spoliasset. Ita sumitur ex hoc c.

& tradit Gl. recepta in c. 3. in fine causa 7. q. 1. & latè hic explicat Felin. n. 1. Auffrerijs in Capell. Tholof. q. 491. Sensus traditæ doctrinæ est, quod qui à Iudice se spoliatus, seu possessione priuatum ostendit, non illicò seu ante omnia restituitur, sicuti si ab alio spoliatus esset: sed priùs cognoscendum de causa priuationis, seu ablata possessionis: Neque enim vis, seu violentia censetur, quam magistratus rectè, ac licitè intulit. l. 3. ff. Quod metus causa. Semper autè in dubio pro magistratu, seu iudice præsumptio est, quod rectè processerit, donec contrarium ostendatur, arg. c. quid culpatur 4. causa 23. q. 1. & tradit Gl. cit.

3 Limitari debet doctrina: Si Iudex extrajudicialiter aliquem possessione priuet, aut non seruato iuris ordine, v. g. possessorem, cuius colorata possessio est, non citando, aut defensiones eius audiendo, & quotiescunque notorium est, Iudicem iniuste possessorem deiecit: in his casibus Iudex censeri debet vt priuatus: & ideo ab eo spoliatus incontinenti restitui debet, sicuti docet Abb. in c. conquerente, de ressit. spoliatorum, latè Felin. hic cit. n. 1. Capella, & ibi Auffrerijs in cit. q. 491.

4 NOTANDUM III. Præter alias, diuæ causæ sunt, ob quas rescriptum iustitiæ obreptitium fit per taciturnitatem veri: Prima, si impetrans mentionem non fecerit excommunicationis, quæ affectus est: Nam rescriptum Papæ ab excommunicato impetratum ipso iure irritum est, adeòque adest inhabilitas ex parte impetrantis, aut recipientis rescriptum, c. 1. hoc tit. in 6. Altera, si quis tanquam à Iudice priuatus, seu possessione sua amotus, causam amotionis non exprimat. Ita sumitur ex textu huius c. & fuse declarat Glossa hic ver. excommunicationis, & seq. Gl. ver. viribus carere.

## CAPITVLVM XXVII.

## Postulasti.

## PARAPHRASIS.

Episcopus Veratimensis quæsiuit ex Innoc. III. Si à Sede Apostolica literas iuxta for-

mam cap. cum secundum Apostolum, acciperet: quibus iuberetur beneficium alicui prouideri, qui ex Vicariæ perpetuæ prouentibus, & proprio patrimonio commodè sustentari potest: an tales literas exequi deberet. Resp. Innocent. subreptitijs censendas esse, quippe impetratas tacita veritate, quam si Papa cognouisset, probabiliter non ita scripsisset. nam huiusmodi literæ à Sede Apostolica emanant pro clericis pauperibus, nullumque beneficium habentibus: qui autem Vicariam perpetuam obtinet, ecclesiastico beneficio non caret. Accedit, quod neque literas gratiosas dare solet Papa, vt beneficium conferatur alicui, qui antea aliquid habet, nisi de eo mentionem faciat.

## SUMMARIVM.

1. *Litera beneficiales alia sunt Iustitiæ, alia Gratia.*
2. *Rescriptum iustitiæ obreptitium est, si impetrans mentionem in eo non fecerit patrimonij, ad quod ordinatus est, vel beneficij, quod obtinet.*
3. *Causa impulsua cessatio non vitiat rescriptum.*
4. *Intruso idem beneficium, in quod se intrusus impetrante, tacitè à intrusione, rescriptum est obreptitium.*
5. *Assensus beneficium per laicam potestatem, incapax sit eiusdem canonice assequendi.*
6. *Si intrusus in vno beneficio, quod illicitè, non autem de manu laici acceptum possidet, aliud beneficium impetret, tacitè à intrusione, solaque possessione beneficij expressa, valida videtur esse impetratio.*
7. *Abque titulo beneficij clericus in sacris ordinari non debet, nisi ex patrimonio, vel aliunde commodam, & prouisione sui status honestam habeat sustentationem.*

PRO intellectu huius c. sciendum est, literas beneficiales, id est, quibus à Papa beneficium alicui prouideri, aut conferri mandatur,